

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น สามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น แยกตามอาชีพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบผสมผสาน อยู่ในระดับน้อย
2. ประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น ที่มีอาชีพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอยต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบผสมผสาน แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ หัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในตำบลทุ่งโป่ง ได้แก่ หมู่ที่ 6 และ หมู่ที่ 8 บ้านห้วยยาง หมู่ที่ 9 บ้านแหลมทอง หมู่ที่ 7 บ้านทุ่งโป่ง หมู่ที่ 4 บ้านทรัพย์สมบูรณ์ และตำบลโคกสูง ได้แก่ หมู่ที่ 9 บ้านนิคม หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 12 และหมู่ที่ 13 บ้านโคกสูง หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 10 บ้านโคกสว่าง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น รวมทั้งสิ้น 13 หมู่บ้าน 1,630 ครัวเรือน (มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2547 : 3-21)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในตำบลทุ่งโป่ง และตำบลโคกสูง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 321 ครัวเรือน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน (Taro Yamane) และใช้วิธีการสุ่มแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) และสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 41)

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบผสมผสาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบผสมผสาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น โดยวัดระดับความรู้ของประชาชนตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการคือ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามถูกต้อง 80 เปอร์เซนต์ขึ้นไป ถือว่ามีความรู้ดีมาก ดังนั้นจึงนำข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ แล้วคูณด้วยเปอร์เซ็นต์เพื่อจัดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 24 คะแนนขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมในระดับมากที่สุด
- 21-23 คะแนน มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมในระดับมาก
- 18-20 คะแนน มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมในระดับปานกลาง
- 15-17 คะแนน มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมในระดับน้อย
- 0-14 คะแนน มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น ตามตัวแปรทั้ง 3 ตัว คือ อาชีพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการศึกษาดูงาน โดยด้านอาชีพ ระดับการศึกษา ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หากพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD ส่วนประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย ใช้สถิติวิเคราะห์ *t-test*

4. การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัด ใช้การอ่านวิเคราะห์เนื้อหา แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ประกอบตารางในแต่ละประเด็น

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมและรับจ้าง จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย และไม่เคยมีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย

2. ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์
กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ใน
เขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ใน
เขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น แยกตามอาชีพ ระดับ
การศึกษา และประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย

ผลการวิจัย พบว่า

3.1 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอาชีพรับราชการและ
รัฐวิสาหกิจ มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขายและธุรกิจ
ส่วนตัว และเกษตรกรรวมและรับจ้าง และประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความรู้
เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรวมและรับจ้าง

3.2 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาดังกัน มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย
รวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษา
อนุปริญาขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมมากกว่าประชาชนที่มีระดับ
การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย และประชาชนที่มี
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัด
ขยะมูลฝอยรวมมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา

3.3 ประชาชนที่มีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอยต่างกัน
มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยประชาชนที่มีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย มีความรู้มากกว่า
ประชาชนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย

4. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น มีปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวม ดังนี้

4.1 ด้านการคัดแยก พบว่า เจ้าของแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยไม่ให้ความสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอย และประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ดังนั้นควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดระบบผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อยเพื่อเสริมประสิทธิภาพในการคัดแยกจากแหล่งกำเนิด และพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยที่ถูกต้องและปลอดภัยแก่ประชาชน

4.2 ด้านการเผา พบว่า ก่อให้เกิดความรำคาญเนื่องจากกลิ่นควันและละอองเขม่าทำให้เกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมลพิษทางอากาศ ดังนั้นควรมีการคัดเลือกขยะที่จะนำมาเผาล่วงก่อน เนื่องจากขยะบางชนิดเมื่อถูกความร้อนสามารถปล่อยก๊าซที่เป็นพิษออกมา เช่น โฟม และ พลาสติกบางประเภท ดังนั้น ขยะพวกนี้ต้องแยกออกล้างหาก เพื่อลดการเกิดกลิ่น ควัน และละอองเขม่า

4.3 ด้านการหมักเป็นปุ๋ย พบว่า ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะที่จะนำมาหมักเป็นปุ๋ย ออกจากประเภทอื่น ๆ และการนำขยะมากเทกองรวมกันไว้จะส่งกลิ่นเหม็นรบกวนบริเวณใกล้เคียง ก่อให้เกิดความรำคาญและเป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรค ดังนั้นควรรณรงค์และส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะประเภทอินทรีย์วัตถุออกจากขยะประเภทอื่น ๆ

4.4 ด้านการฝังกลบ พบว่า หาสถานที่ยาก เพราะหากดำเนินการฝังกลบไม่ถูกวิธีจะส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย และกลิ่นรบกวนผู้รอบบริเวณใกล้เคียง ดังนั้นควรควบคุมการดำเนินงานฝังกลบให้ถูกต้องเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของแหล่งน้ำใต้ดินในบริเวณใกล้เคียง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น ที่ได้จากเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะนำมาอภิปรายเพื่อตอบข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น

จากผลการวิจัย พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง และไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายและผลกระทบของขยะมูลฝอย จึงทำให้มีรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการบางส่วน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการหมู่บ้านควรมีการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์กฎระเบียบของชุมชนโดยการสืบประชาสัมพันธ์ การประชุม และแจกจ่ายข่าว เพื่อให้ประชาชนมีการรับรู้และปฏิบัติตามกฎระเบียบเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของครัวเรือนและหมู่บ้าน รวมทั้งรณรงค์ขอความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยโดยประชาชนควรจะเป็นผู้ลดการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดมูลฝอยลดลง ในขณะที่เดียวกันการมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมอันจะนำไปสู่การจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องได้

2. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น แยกตามอาชีพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย จากผลการวิจัย พบว่า

2.1 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมแตกต่างกัน โดยประชาชนที่มีอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความรู้มากกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกรและรับจ้าง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการและ

รัฐวิสาหกิจ มีเวลาและมีโอกาสที่จะได้เรียนรู้ หรือสนใจรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอย ซึ่งต่างจากประชาชนที่มีอาชีพค้าขายและ ธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกรกรรมและรับจ้าง อาจไม่มีเวลาและโอกาสที่จะเรียนรู้ หรือไม่สนใจรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอย เพราะจะต้องคำนึงถึงรายได้ของครัวเรือนมากกว่า จึงทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยน้อย

2.2 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวม แตกต่างกัน โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษานุปริญญาขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ จึงเป็นสิ่งจะเป็นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ควรสร้างโอกาสการเรียนรู้และให้ความรู้ ทรัพยากรประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ให้ความรู้ผ่านการสนทนา การ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน ชาวชน และกลุ่มเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.3 ประชาชนที่มีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอยต่างกัน พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวม แตกต่างกัน โดยประชาชนที่มีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย มีความรู้มากกว่าประชาชนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า การที่ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ได้พบเห็น ได้สัมผัสกับการปฏิบัติจริง จึงได้มีการนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อบต. ควรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกัน และแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของ ทรศ สรีสถิตย์ (2535 : 10-15) ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมคือ การให้ความรู้และสร้างความตระหนักต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความตระหนัก หรือปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เช่น การรณรงค์เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ก็จะต้องให้ความรู้แก่ประชาชนให้มีพฤติกรรมทางหรือผลิตขยะมูลฝอยให้น้อยลง และนำเสนอข้อมูลข่าวสารผลกระทบของการจัดการขยะมูลฝอยไม่ถูกวิธี

3. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น จากผลการวิจัย พบว่า

3.1 ด้านการคัดแยก พบว่า เจ้าของแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยไม่ให้ความสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอย และประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ดังนั้นควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดระบบผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อยเพื่อเสริมประสิทธิภาพในการคัดแยกจากแหล่งกำเนิด และพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยที่ถูกต้องและปลอดภัยแก่ประชาชน

3.2 ด้านการเผา พบว่า ก่อให้เกิดความรำคาญเนื่องจากกลิ่นควันและละอองเขม่าทำให้เกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมลพิษทางอากาศ ดังนั้นควรมีการคัดเลือกขยะที่จะนำมาเผาเสียก่อน เนื่องจากขยะบางชนิดเมื่อถูกความร้อนสามารถปล่อยก๊าซที่เป็นพิษออกมา เช่น โฟม และ พลาสติกบางประเภท ดังนั้น ขยะพวกนี้ต้องแยกออกต่างหาก เพื่อลดการเกิดกลิ่น ควัน และละอองเขม่า

3.3 ด้านการหมักเป็นปุ๋ย พบว่า ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะที่จะนำมาหมักเป็นปุ๋ย ออกจากประเภทอื่น ๆ และการนำขยะมาเทกองรวมกันไว้จะส่งกลิ่นเหม็นรบกวนบริเวณใกล้เคียง ก่อให้เกิดความรำคาญและเป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรค ดังนั้นควรรณรงค์และส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะประเภทอินทรีย์วัตถุออกจากขยะประเภทอื่น ๆ

3.4 ด้านการฝังกลบ พบว่า หากสถานที่ยาก เพราะหากดำเนินการฝังกลบไม่ถูกวิธีจะส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย และกลิ่นรบกวนผู้รอบบริเวณใกล้เคียง ดังนั้นควรควบคุมการดำเนินงานฝังกลบให้ถูกต้องเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของแหล่งน้ำใต้ดินในบริเวณใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น มีข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชน ดังนี้

1.1 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง และนำกลับมาใช้ประโยชน์

1.2 จังหวัดขอนแก่น ควรจัดทำสื่อเผยแพร่ รณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจวิธีการคัดแยกของเสียอันตรายออกจากมูลฝอยทั่วไป และเล็งเห็นความสำคัญในการจัดการของเสียอันตราย

1.2 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล ควรให้การสนับสนุนด้านวิชาการแก่โรงเรียน และองค์กรชุมชน เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผู้นำชุมชน กลุ่มแม่บ้าน และผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาปัญหาการจัดการเก็บขยะมูลฝอยตามความคิดเห็นของพนักงานจัดเก็บขยะมูลฝอย

2.2 ควรทำการศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตชนบท โดยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ